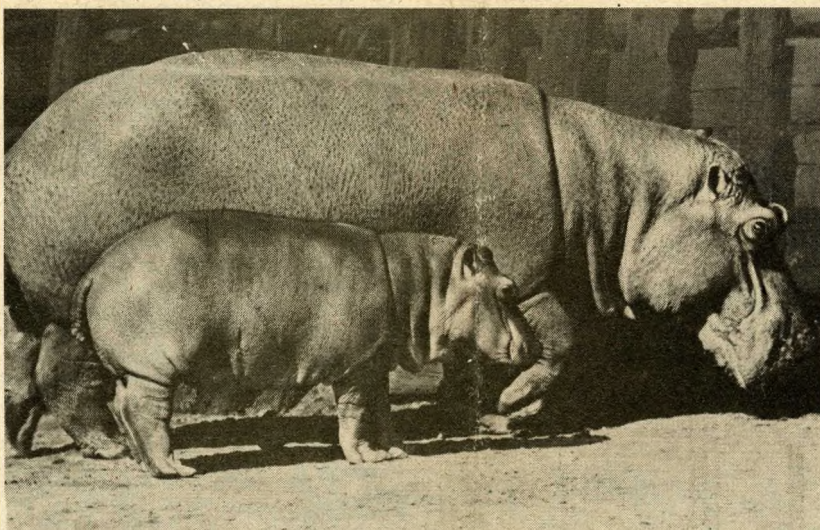

A Zoo

Strucctetem
a Nyugatinál

VIZILÓ ES BÉBIJE

Ezernyi kicsibét engedtek a fiatal állatok közé

Hatvanhét évvel ezelőtt, 1912-ben nyílt meg a magyar „Zoo”, a mai Állat- és Növénykert, amelynek állománya 1945 elején majdnem teljes egészében elpusztult. Előbb bombatámadás érte a kertet, azután az állatok egy része a városba menekült. Az utcán kóborló állatok javarészt ehezöz emberek áldozatai lettek. A Nyugati pályaudvar környékén például két feltrancsírozott strucctetem feküdt. A felszabadult Budapesten csak hónapok múlva tudták a feldúlt állatkertet rendbe hozni, és jó ideig tartott, amíg főleg más állatkertek adományából, majd később vásárlásokból újra meg lehetett alapozni a népszerű létesítmény állományát. Alig tizedrészük maradt meg, főleg az éhséget jól bíró kígyók. Újra benépesült szelíd és egzotikus lakókkal a kert, amelynek az első világháború körüli időkben félmillió látogatója volt évente. 1978-ban viszont már 1 710 000 ember nézte meg az itteni látványosságokat.

Néhány évvel ezelőtt híre terjedt, hogy kitelepítik az állatkertet. Először arról beszéltek, hogy a MÁV tart igényt a területre, ezután arról esett szó, hogy az M3-as út folytatásához kell a hely. Ezek a hírek részben kitalálások, részben időszerűtlenek voltak. Csak a távlati tervekkel kapcsolatban volt némelyikükről szó. Kitűnt azonban, hogy az elképzelések nem valósulnak meg. (Egy nyilatkozatból: „Meg kell nyugtatni az oroszlánokat és elefántokat, nincs okuk az aggodalomra, nem lesz költözködés.”)

„Majomsziget”

Változások azonban lesznek. Így például majmok kerülnek a megtisztított tó közepén egy elzárt száraz területre. Azok a majmok lesznek itt, amelyek irtóznak a víztől, tehát nem kell attól tartani, hogy megszöknek. Valamennyien szabadon hancúrozhatnak majd a tóban levő kis szigeten, a látogatók pedig a partról nézhetik játékukat.

Újdonság lesz a közeljövőben megnyíló állandó madárkiállítás is, amelyet a Madártani Intézetrel közösen rendez az állatkert. Bővítik a lovaglósiskolát is, ahol gyerekek és felnőttek naponta nyolc csoportban tanulhatnak megfelelő szakértők irányítása mellett lovagolni.

Az állatállomány évről évre gyarapodik. Már több mint ötszáz fajta állat van a kertben, azaz összesen körülbelül 5000 állat.

Tekintettel arra, hogy devizakeret nincs új állatok vásárlására, nagyarányú csereforgalmat bonyolítanak le a világ különböző állatkertjeivel. Bármilyen furcsának hangzik is, a cserék, az állatok gyarapítása, folyószámla segítségével történik. A csereállatoknak ugyanis nemzetközi értékük van, mindenfajta állatot devizáron számolnak, így például, ha az elég szapora vizilovat cserélik el, akkor árának megfelelően más állatot kérnek érte. Gyakran megtörténik, hogy nincs megfelelő csereállat, ilyenkor az átadott állat devizárárt a folyószámla javára írják. A folyószámla akkor egyenlítődik ki, amikor olyan állatot kapnak érte, amilyenre szükség van.

Nagyon gyakoriak az ilyen cserék, következőképpen a folyószámla-változások is. Nemrég például négy kis tigris írtak az állatkert javára. A folyószámlán szereplő tigris árát 18 pelikánnal egyenlítették ki. Kis tigris adtak a marosvásárhelyi állatkertnek, s

ez a tétel is a cserefolyószámlára került. Egy ritka szibériai hiúz is sikerült szerezeni más állatért. A cseréket a MAVAD nevű vállalat bonyolítja le, gyakran hivatalos külföldi állatkereskedők közreműködését véve igénybe. Az árak nem állandóak. Pár évvel ezelőtt például ritkaságnak számított és drága volt a fekete párdúc. Ezért üzleti okból sok helyen nagyarányú tenyésztésbe fogtak, és rövidesen számuk úgy megszorodott, hogy jelentősen csökkent az árak.

Tekintve, hogy a budapesti állatkertben állandóan jelentős a vizilószaporulat, ez az állat jó csereanyag. Nemrég például két vizilóért három fókát küldtek. Érdekes, hogy az oroszlan viszont eladhatatlan. Minden állatkertben sok van belőlük. A fogságban is szaporák. Amíg kicsinyek, a látogatók kedvencei, de felnőve nem kevés gondot okoznak: sok az oroszlan, kevés a hely.

Zsiráfpedikűr

Nem kis gond az állatok egészségének megóvása. Erre két állandó állatorvos ügyel. Néha nehéz feladat előtt állnak az állatkert vezetői. Így például dr. Holdas Sándor főigazgatónak nemrég a zsiráfok túlságosan nagyra nőtt körmeit kellett levágnia. A nőstény zsiráf „pedikűrözését” még aránylag könnyen meg tudta oldani a körömápoló-különítmény. Zsiráf méretű kaloda készült a hatalmas állat részére.

Ha nem is könnyen, de sikerült az állatot a kalodába zárni, viszont amitől félték, bekövetkezett. A zsiráf annyira megijedt, hogy szívrohambot kapott. Gyorsan nagy adag koffeint fecskendeztek belé, és utána fél óra alatt elvégezték a körömvágást.

Még nehezebb volt a zsiráf bika túlságosan hosszú körmeinek levágása. A rendkívül magas és erős hím zsiráfot nem lehetett a kalodába kényszeríteni, ezért úgy oldották meg a problémát, hogy alátátó fecskendeztek belé, és amikor elaludt, a fekvő állat körmeit már le lehetett vágni. Utána ugyancsak injekcióval keltették fel őt álmából. Az altatást, a körömvágást és a felébresztést egyébként az NDK tévéje filmszalagra vette.

Nemsokára zsiráfcsere is sor kerülhet, mert van már az állatkertnek kis zsiráfja: a közeljövőben lesz hathónapos.

A látogatók nagy része természetesen gyerek. A kis vendégeknek mindig igyekezett örömet szerezni az állatokat. Ezt a célt szolgálja az egyre bővülő állatvoda.

A múlt évben vonzó ötlettel kedveskedtek a kicsiknek; ezernyi kicsibét engedtek a fiatal állatok közé. A gyerekek kedvükre simogathatták, kézbe vehették a kicsiket, és amelyiküknek kedve volt hozzá, akár haza is vihetett belőlük néhányat. Sokan éltek az alkalommal. A tavalyi sikerre való tekintettel idén is lesz hasonló „csibeeldorádó” az állatvodaiban.

Új állatkerti hír az is, hogy az ismét megnyílt akvárium új, érdekes trópusi halakkal fogadja a látogatókat, a növénykert oldalágai pedig újabb egzotikus növények fognak pompázni. A nagy pálmaház restaurálására, sajnos, nem kerülhet sor, mert a főépület több tartóoszlopa és egész vasanyaga teljesen tönkrement.

Olyan nagy intézmény, amelynek 5000 lakója van, természetesen sok dolgozót foglalkoztat. Pontosan 180-an etetik, gondozzák az állatokat. Érdekes, hogy amíg a gazdasági életben nagy munkaerőhiány van, az állatkertben mindig van elegendő munkás kéz. Még öröndetesebb, hogy a fiatalok szeretik az ottani munkát, annak ellenére, hogy ott több a dolgozó és aránylag kevesebb a fizetés, mint másutt. Lelkes munkájuk bizonyítja, hogy nagyon szeretik a gondjaikra bízott állatokat. Elismerésre méltó az is, hogy a dolgozók 30 százaléka diplomás, 50 százaléka érettségizett.

Pingvinmenü

És a jövő? Hivatalos vélemény szerint ebben a században még minden marad a régiben, de 2000 után, valószínűleg az ezredforduló körüli időben, új, nagyobb helyre kerül a kert. Pontos időpont még nincs; az eddigi elgondolások szerint 30-40 év múlva kap új területet az állatkert. Hogy hol, arra vonatkozóan még semmi elgondolás sincs. Három lehetőség ígérkezik. Valamelyik budai táj vagy Cinkota környéke, esetleg a hajógyári sziget. Addig azonban még sok idő telik el, amíg a végleges választás megtörténik. A közeljövő terveire egyelőre azt szolgálják, hogy a látogató még az eddiginél is kellemesebb körülmények között ismerkedhessen meg az állatok életével, a gyermekek pedig még jobban szórakozhassanak. Ezért szerepel az elképzelések között az 1912-ben megnyílt állatkert egyik régi, kedves szolgálatának a felélesztése: a mesedélutánok rendezése. Éppúgy, mint régen, a jövőben is ismert színészek szórakoztatják itt a kicsiket.

Tehát az állatkert még sokáig a régi helyén marad és, amíg majd

egyszer költözésre kerül a sor, addig még sok víz folyik le a Dunán, illetve inkább sok víz tör fel a Városligeti-tó környékén, mint legutóbb is, amikor a hullóház közelében okozott nagy gondot a hirtelen támadt erős vízszivárgás. (A tatarozás alatt álló közeli Gundel étterem pincéit is nagy víztömeg árasztotta el.)

A korán kelő állatok diktálják a munka ütemét az állatkertben és gyakran még este is van dolog. Akkor például, amikor este hozza a teherautó az állatok élelmét. Legutóbb a tengeri halakat fogyasztó fókák számára késő este érkezett meg a várva várt északi-tengeri hering. Ugyanezt kapják egyébként a pingvinek is. Ennek a két állatfajtának az ellátása mindig nagy gond; a tengeri halnak sohasem szabadna kifogyni. Megtörtént, hogy az egyik késedelmes szállítás okozta kényszerhelyzetben a prágai állatkert segítette ki a pesti heringgel. A fókák a pingvin esetében tehát nem érvényes az ismert mondás: eszi, nem eszi, nem kap mást. Ők nem esznek mást, mint heringet. Kapnak is belőle eleget, mint ahogy minden állat azt eszi, amit megszokott. Az állatkert vezetői mindig gondoskodnak a kígyótól kezdve az elefántig valamennyi állat megfelelő „menüjéről”.

Az első mongol állatkert

Régi törekvés, hogy mindegyik állatfajta képviselve legyen, ezért nagy örömmel vették tudomásul a vezetőségben, hogy lesz lemming is Budapesten. Cserealapon sikerült darabonként 65 nyugatnémet márkáért ezekre a ritka, kis testű, pocokféle rágcshalókra szert tenni. (Természetesen nem pénzt adtak értük, hanem 65 márkás alapon történő cserét bonyolítottak le.)

A tartozik—követel rovatban egyébként most az egyik nagy angol állatkert is szerepel adósként. A közeljövőben válik el, milyen állatot kapnak tőlük: természetesen csakis olyat kérnek, amelyekben hiányt szenvednek.

Még valamire büszke az állatkert: szellemi exportjára. Már több új tengerentúli állatkert kért tőlük szervezési tanácsot. Legutóbb az — egyelőre csak papíron létező — mongol állatkert is, amelynek felállítását a budapesti szakemberek szervezik meg. Ázsiai kollégáknak átadják tapasztalataikat, mert pesti mintára kívánják megalapítani és megnyitni az első mongóliai állatkertet. Tehát nemcsak állatokat adnak el a külföldnek, hanem szervezési tanácsokat, bevált tapasztalatokat is, ily módon is öregbítve a budapesti állatkert hírnevét.

PALÁSTI LÁSZLÓ